

[Albrechtsen]

Så er det, man stiller sig selv det spørgsmål: mener flertallet det i virkeligheden alvorligt, når man taler om, at man mener, den parlamentariske kontrol er vigtig? For når det kommer til realiteterne, så svigter den.

Vi har på det seneste set, at udenrigsministeren har gjort forsøg på at fastlægge Danmarks politik i stjernekrigsspørgsmålet. Det skete også, uden at man havde rådført sig med nævnet. Man forsøgte at fastlægge en hverken-eller- eller både-ja-og-nej-politik. Indholdet i det spørgsmål kommer vi til at drøfte i en forespørgsel, men jeg vil ikke undlade at nævne, at udenrigsministeren altså her var godt på vej til at gøre et forsøg på at fastlægge den danske politik på det område, uden at vi forinden havde haft lejlighed til at drøfte det i nævnet. Nu bliver det sikret; bl.a. har statsministeren i et svar til mig nævnt, at det er hans opfattelse, at der skal være god tid til at få en analyse af og en debat om stjernekrigsspørgsmålet. Det er jeg meget glad for at statsministeren nu har sagt. Men den måde, det foregik på, da udenrigsministeren spillede ud, er også et eksempel på, at det står slet til i realiteternes verden med den parlamentariske kontrol.

Så vil jeg kun i denne forbindelse nævne den foragt, regeringen udviste over for nævnet, da regeringen trodsede nævnets råd sidste år i november om at undlade at stemme til FN-resolutionen om nej til førstegangsb brug af atomvåben.

Jeg vil til slut vende mig specielt til hr. Knud Damgaards indlæg, for jeg synes, der var tale om ikke alene et skuffende indlæg, men også om, at socialdemokratiet dels i form af det indlæg, hr. Knud Damgaard kom med, dels i form af andre signaler, der er kommet på det seneste, er slået ind på en meget betænkelig kurs, når det gælder den parlamentariske kontrol, og dér tænker jeg især på inddragelsen og brugen af 11 mands udvalget, dette private foretagende, som socialdemokratiet har sammen med regeringspartierne angående forsvarsforlig osv.

Jeg vil gerne henvise til, hvad hr. Stinus sagde i debatten sidste år om det spørgsmål. Han sagde, at det er naturligt og forståeligt, at mange af disse spørgsmål diskuteres i det såkaldte 11 mands udvalg bestående af repræsentanter for forsvarsforligets partier, men dette udvalg er ikke og kan aldrig blive et organ, der fører parlamentarisk kontrol

med Danmarks forsvarspolitik. Det er jeg meget enig i, men hvad sker der så? Når der kommer en meget alvorlig sag til vores kundskab gennem dagspressen, den sag, som blev offentliggjort i Politiken i går om neutronbombeplanerne, reagerer socialdemokratiet ved at henvende sig netop til 11 mands udvalget. Jeg henvendte mig til formanden for det udenrigspolitiske nævn, fordi jeg mente, at en sådan sag skal behandles i det udenrigspolitiske nævn inden mødet i NATO, hvor forsvarsministeren skal tage stilling til disse planer, og det bliver den forhåbentlig også. Men socialdemokratiets reaktionsmønstre i denne sag er betænkeligt, fordi det netop er en sag, der ikke kan kontrolleres af dette 11 mands udvalg på en rimelig og betryggende måde, men så sandelig skal ligge i nævnet.

Dette sammenholdt med hr. Knud Damgaards tale og den samlede linje giver mig altså anledning til at sige, at det er en betænkelig kurs, man her er slået ind på, og forhåbentlig en sag, socialdemokratiet vil genoverveje nøje.

Hr. Knud Damgaard havde nogle betragtninger om, at man ville udviske skellet mellem den lovgivende magt og regeringsmagten. Jeg vil sige det på en helt anden måde: jeg mener, at den ordening, der er på det sikkerhedspolitiske område i forholdet mellem regering og parlament, er en ordening, som i virkeligheden stammer fra enevældens tid. Det er de sidste rester af den endevældige regeringsmagt, vi her skal have brudt ned. De er jo brudt ned, når vi ser på markedspolitikken, for dér er jo en helt anden ordening, men det har jo tilsyneladende ikke givet hr. Knud Damgaard eller socialdemokratiet anfægtelser, selv om også det er et udenrigspolitisk område. Dér tog man fat og fik nedbrudt nogle af de gamle, enevældige privilegier, regeringen havde. Det er da mærkeligt, at vi så skal høre et helt andet synspunkt på forholdet mellem regering og parlament, når vi går ind på det endnu væsentligere spørgsmål om selve befolkningens fremtidige eksistens.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg skal ikke gøre meget for at forlænge debatten, jeg vil blot sige, at jeg har opfattet de indlæg, der har været, i og for sig fra alle